[2020] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਅਮਿਤ ਸਾਹਨੀ

ਬਨਾਮ

ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ।

(2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3282)

ਅਕਤੂਬਰ 07, 2020

[ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਅਨਿਰੁੱਧਾ ਬੋਸ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟਸ.19(1)(ਏ), (ਬੀ) - ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ - ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2019 - ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ - ਓਖਲਾ ਸਮੇਤ ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਪਾਸ ਬੰਦ - ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ - ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ - ਸਥਿਤੀ ਉਹੀ ਰਹੀ - ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ; ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ - ਦੋ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ - ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਆਗਮਨ - ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਆਯੋਜਿਤ: ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਧਾਰਾ 19 ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਅਣ-ਨਿਯੁਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਰਸਤੇ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ - ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜਨਤਕ ਰਸਤੇ, ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਤ: ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਫਰਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਅਨੁਛੇਦ 19, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। 19(1)(ਬੀ) ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ, ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਿਚ, ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ,

ਜੋ ਕਿ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਦਾ, ਇਕੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਦੂਜੇ ਵਿਪਰੀਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੱਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰਸਤਿਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਅਣ-ਨਿਯੁਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਨਤਕ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਰਲ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।[ਪੈਰਾ 16, 17, 19 ਅਤੇ 20]

ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਗਠਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2018) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 324 : [2018] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 586; ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਘਟਨਾ (2012) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 : [2012] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 971; ਹਿਮਤ ਲਾਲ ਕੇ. ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (1973) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 227 : [1973] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 266 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[1973] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 266	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 14
[2018] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 586	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 15
[2012] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 971	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 16

ਅਮਿਤ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3282।

2020 ਦੀ ਜਨਹਿੱਤ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 429 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 14.01.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਬਲਰਾਜ ਦੀਵਾਨ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਚੌਹਾਨ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਸ਼੍ਰੀ ਡੂਡੇ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ, ਅਨਮੋਲ ਚੰਦਨ, ਪ੍ਰਣਯ ਰੰਜਨ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਘਿਲਦਿਆਲ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਬੀ.ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਸੰਜੇ ਆਰ. ਹੇਗੜੇ, ਮਨਸੂਰ ਅਲੀ, ਚਿਰਾਗ ਐਮ. ਸ਼ਰਾਫ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਜਨਾ ਨੰਗੀਆ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਭਾਰਤੀ, ਐਡਵ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ - ਅਮਿਤ ਸਾਹਨੀ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਦੂਬੇ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ.

1. ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਜੂਲੇ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਵੰਡ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਿਮਾਗ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ।

2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

3. ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2019 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਨੇ ਇਸ ਸੋਧ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4. ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ
7.02.2020 ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਖੋਹੇਗਾ ਜੋ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ. ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾਲ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਵਿਰੋਧ ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 429/2020 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ, 14.01.2020 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਜੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ-ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 15.12.2019 ਤੋਂ ਓਖਲਾ ਅੰਡਰਪਾਸ ਸਮੇਤ ਸਟ੍ਰੈਚ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਦਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅੰਦੋਲਨ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸਿਆਣਪ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਹਾਲਾਤ ਹਰ 10 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

7. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਿਤੀ ਉਹੀ ਰਹੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

8. ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। 17.02.2020 ਦੇ ਸਾਡੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸਿਰਫ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। ਸਥਿਤੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਹਰ ਥਾਂ ਜਨਤਕ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਅਮਿਤ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

[ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ.]

9. ਬਾਕਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਹੱਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਾਡੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੋ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਸੀ- ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਆਰ. ਹੇਗੜੇ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਹਨ। , ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ. ਵਾਰਤਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ 24.02.2020 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬਲਾਕ ਕੀਤੇ ਜਨਤਕ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮੱਧ ਮਾਰਗ ਲੱਭਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ।

10. ਸਾਨੂੰ 22.03.2020 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਤਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਰੋਧ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਖਰਕਾਰ ਘੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਵਿਚਾਰ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀ ਭੀੜ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਜਿੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਟੈਂਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਘੇਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ, ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਘੇਰਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਜਾਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਭ ਦਾ ਦਾਅ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਦੋਂ 20.03.2020 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤੰਬੂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਭਗ 35-40 ਤਖ਼ਤ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 2-3 ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਬਿਠਾਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਗਭਗ 75-100 ਔਰਤਾਂ ਟੈਂਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 200 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਂਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੈਂਟ ਕੈਰੇਜਵੇਅ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਅੱਧੇ ਕੈਰੇਜਵੇਅ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਤੂ ਸਕੈਫੋਲਡਿੰਗ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਧਾਤੂ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਅਯਾਮੀ ਨਕਸ਼ਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਪੱਥਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰ-ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਖੁਦ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਮੁੜ ਜਾਣ ਦੀ ਆਮ ਇੱਛਾ ਵੀ ਸੀ।

11. ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰਸਤਾ ਚਾਰਟਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੱਲ ਇੱਕ ਬਾਕਸ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਢਿੱਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਪਰ ਫਿਰ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ!

12. ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੱਥ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼, ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਵੀ ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਹਾਂਮਾਰੀ, ਆਪਣੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਇਕਾਂਤ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਸਿਆਣਪ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ.

13. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ. ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਮਹਿਮੂਦ ਪ੍ਰਾਚਾ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(ਏ) ਅਤੇ 19(1)(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੇਰੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲੂ ਹੋਵੇਗਾ। 'ਪਬਲਿਕ ਆਰਡਰ', ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਪਦੰਡ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

14. ਮਿਸਟਰ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਿਮਤ ਲਾਲ ਕੇ. ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਬੰਬਈ ਦੀ ਧਾਰਾ 33(1)(ਓ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1951। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲਈ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

1 (1973) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 227

ਅਮਿਤ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

[ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ.]

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(ਬੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ, ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਦੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸੇ ਨੇ ਆਪਹੁਦਰੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਦਿੱਖ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(ਬੀ) ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਗਠਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਐਨਆਰ., 2 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਵਿਖੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 144 ਤਹਿਤ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਜਲੂਸ ਆਦਿ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਰ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗ ਆਦਿ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਇਹ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ, ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਵਿਘਨ, ਆਦਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ "ਪਾਬੰਦੀ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। , ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

16. ਭਾਰਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਇਸਦੀ ਨੀਂਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬੀਜ ਡੂੰਘੇ ਬੀਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਆਖਰਕਾਰ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ

ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਿਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਾਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਫਰਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਅਨੁਛੇਦ 19, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। 19(1)(ਬੀ) ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ, ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਿਚ, ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। 3 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਗਠਨ ਕੇਸ, ਹਰੇਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਦਾ, ਇਕੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਦੂਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੱਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

17. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ (ਪੁਲਿਤਜ਼ਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ, ਵਾਲਟਰ ਲਿਪਮੈਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ"), ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਅਣ-ਨਿਯੁਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਕੇ. ਹਿਮਤ ਲਾਲ ਕੇਸ 4 ਵਿੱਚ ਮੈਥਿਊ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪਾਰਕ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਬੇਰੋਕ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ

3 ਦੇਖੋ ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਘਟਨਾ, (2012) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

4 (ਸੁਪਰਾ)

ਅਮਿਤ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

[ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ.]

ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਵਾਜਬ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਬੇਦਖਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। "

18. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਡਿਜੀਟਲ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟੂਲਕਿੱਟ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਆਯੋਜਨ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਡਿਜੀਟਲੀ ਈਂਧਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਕੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਡਿਜੀਟਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਕਸਰ-ਨੇਤਾ ਰਹਿਤ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਆਮ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਉਲਟਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲ ਅਕਸਰ ਖ਼ਤਰੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਸਮਾਨੰਤਰ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬਣਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਚਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਰਤਾਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

20. ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਰਲ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ, ਪਰ ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਛੁਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮੋਢਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਦਖਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

21. ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੁਝ ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਪਰ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

22. ਅਸੀਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਰਤਾਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

23. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE